

ΤΕΙ ΣΕΡΡΩΝ
Τμήμα Γεωπληροφορικής & Τοπογραφίας

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ : ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΠΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΧΑΡΤΩΝ.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ : ΤΖΑΝΟΥ ΕΛΕΝΑ

ΕΚΠΟΝΗΣΗ : ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΠΑΣΤΡΙΤΣΗ ΕΛΛΗ

Πρόλογος

Η τυχερά αυτή εργασία έχει ως στόχο την έρευνα, συλλογή και επεξεργασία των διδακτικών μεθόδων αναφορικά με τα μαθήματα της Γεωγραφίας-Χαρτογραφίας και σχετικών με το Περιβάλλον μαθημάτων στα ελληνικά δημοτικά σχολεία. Αφορμή για την επιλογή του θέματος υπήρξε η γνωστική επαφή μας με μαθήματα που ασχολούνται με τη Χαρτογραφία και το περιβάλλον, όπως η «Εισαγωγή στη Χαρτογραφία», «Θεματική Χαρτογραφία», «Αρχές περιβαλλοντικού σχεδιασμού», «Οικολογία και ακαθάροτος ανάπτυξη» και «Ποσοτικές μέθοδοι γεωγραφικής ανάλυσης». Έπειτα η ενασχόλησή μας με θέματα Χαρτογραφίας και Περιβάλλοντος, κατέστησε συνεκτική την έλλειψη επαρκούς χαρτογραφικής γνώσης από τη μέχρι τότε πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευσή μας. Τέλος, πρόκληση αποτέλεσε και το γεγονός ότι έπρεπε να επεξηγηθούν με απλό, εύστοχο και ελκυστικό για τα παιδιά τρόπο, χαρτογραφικές και περιβαλλοντικές έννοιες, κάποιες από τις οποίες είναι δύσκολο να γίνουν κατανοητές ακόμη και από ενήλικες.

Σέπτες, Μάιος 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	
Ενότητα 1 Χαρτογραφία	σελ 7
Κεφάλαιο 1	σελ 8
1.1 Χάρτης και χαρτογραφία	σελ 8
1.1.1 Η χαρτογραφία σήμερα	σελ 8
1.1.2 Ορισμός του χάρτη της χαρτογραφίας και χαρτογραφική διαδικασία	σελ 8
1.1.3 Είδη χαρτών	σελ 8
1.2 Γνωριμία με βασικές έννοιες της χαρτογραφίας	σελ 9
1.2.1 Κλίμακα	σελ 9
1.2.2 Καθορισμός θέσης	σελ 11
1.2.3 Χαρτογραφική Γνίκευση	σελ 12
1.2.4 Επιλογή πληροφορίας	σελ 13
1.3 Διεργασίες και στόχοι της χαρτογραφίας	σελ 13
1.3.1 Χαρτογραφικές διεργασίες	σελ 13
1.3.2 Έμφαση στη χαρτογραφική αναπαράσταση	σελ 14
1.3.3 Στόχοι της χαρτογραφικής σχεδίασης	σελ 14
1.3.4 Σκοποί που υπηρετούν οι χάρτες	σελ 15
Κεφάλαιο 2	σελ 15
2.1 Ο χάρτης ως διδακτικό μέσο	σελ 15
2.2 Κατανοώντας την έννοια του χάρτη	σελ 17
2.2.1 Είναι η κατανόηση των χαρτών έμφυτη;	σελ 17
2.2.2 Κατανοώντας τα σύμβολα σε χάρτες	σελ 17
2.2.3 Εξελίσσεται η κατανόηση των χαρτών παράλληλα με την ανάπτυξη της ατομικής αντίληψης;	σελ 17
2.3 Κατασκευή χαρτών από παιδιά	σελ 19
2.3.1 Αναπαράγοντας μία περιοχή κοινότητας «από ψηλά»	σελ 19
2.3.2 Αξιολόγηση των χαρτών που κατασκευάζονται από παιδιά	σελ 20
2.3.3 Παγκόσμιοι χάρτες φτιαγμένοι από παιδιά	σελ 20
Κεφάλαιο 3	σελ 24
3.1 Προτάσεις για τη διδασκαλία των χαρτογραφικών εννοιών	σελ 24
3.1.1 Ηλικιακός διαχωρισμός	σελ 25
3.1.2 Χαρτογραφικές εφαρμογές στην εκπαίδευση	σελ 30
3.2 Τα περί Χρώματος	σελ 30
3.2.1 Οι Διαστάσεις του Χρώματος	σελ 30
3.2.2 Διάταξη των χρωμάτων	σελ 31
3.3 Το Χρώμα και η Σημασία του	σελ 31
3.3.1 Η έκφραση του χρώματος	σελ 32
3.4 Το Χρώμα στην Χαρτογραφία	σελ 33
3.4.1 Αρχές και συμβάσεις σχετικές με το χρώμα	σελ 33
3.4.2 Η Αντιπροσωπεία Δεδομένων με την Βοήθεια του Χρώματος	σελ 34
3.4.3 Χρώματα στους χάρτες	σελ 34
Κεφάλαιο 4	σελ 36
4.1 Γεωγραφία	σελ 36
4.1.1 Τι είναι γεωγραφία	σελ 36
4.2 Διδακτική της γεωγραφίας και γεωγραφική επιστήμη	σελ 36
4.2.1 Καθήκον της διδακτικής γεωγραφίας	σελ 36
4.2.2 Υφή της διδακτέας ύλης της γεωγραφίας	σελ 37
4.3 Η Γεωγραφική εκπαίδευση στην Ελλάδα στις τάξεις του Δημοτικού	σελ 37
Συμπεράσματα	σελ 41
Ενότητα 2 Περιβάλλον	σελ 43
Κεφάλαιο 5	σελ 44

5.1 Η οικολογική κρίση	σελ 44
5.1.1 Το δημογραφικό πρόβλημα	σελ 44
5.1.2 Η περιβαλλοντική υποβάθμιση του εδάφους	σελ 45
5.1.3 Η ρύπανση και οι αλλαγές στη σύσταση της γήινης ατμόσφαιρας	σελ 45
Κεφάλαιο 6	σελ 46
6.1 Βασικές έννοιες του περιβάλλοντος	σελ 46
6.1.1 Ρύπανση του περιβάλλοντος	σελ 46
6.1.2 Μόλυνση του περιβάλλοντος	σελ 47
6.1.3 Απώβλητα	σελ 47
6.1.4 Φυσικός αποδέκτης	σελ 48
6.1.5 Υποβάθμιση του περιβάλλοντος	σελ 48
6.2 Τα είδη της ρύπανσης	σελ 48
6.2.1 Η ατμοσφαιρική ρύπανση	σελ 49
6.2.2 Η ρύπανση των εσωτερικών χώρων	σελ 54
6.2.3 Η ηχορύπανση	σελ 55
6.2.4 Η ρύπανση των νερών	σελ 56
6.2.5 Η ρύπανση από απορρίμματα	σελ 58
Κεφάλαιο 7	σελ 60
7.1 Το σύγχρονο κίνημα για το περιβάλλον	σελ 60
7.2 Η δυσκολία της σφαιρικής προσέγγισης	σελ 61
7.3 Η γένεση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	σελ 62
7.4 Περιβάλλον και περιβαλλοντική εκπαίδευση	σελ 66
7.5 Τι είναι περιβαλλοντικό πρόβλημα	σελ 67
Κεφάλαιο 8	σελ 68
8.1 Η έννοια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	σελ 68
8.2 Οι στόχοι της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	σελ 72
8.3 Χαρακτηριστικά της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	σελ 75
8.4 Η περιβαλλοντική εκπαίδευση στα σχολεία	σελ 75
8.5 Η γένεση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα	σελ 76
8.6 Προβλήματα εφαρμογής της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης	σελ 79
Κεφάλαιο 9	σελ 80
9.1 Εισαγωγή στα στοιχεία γενικής ψυχολογίας	σελ 80
9.2 Η ψυχολογία των παιδιών για τα χρώματα, τους χάρτες και το περιβάλλον	σελ 82
Ενότητα 3 Πρακτικό μέρος	σελ 83
Γενικά	σελ 84
Κεφάλαιο 10	σελ 91
10.1 Ο τρόπος διανομής και εξαγωγής συμπερασμάτων	σελ 91
10.2 Ανάλυση των ερωτήσεων	σελ 92
10.3 Σκοπός και στόχοι της έρευνας	σελ 96
10.4 Γενικές παρατηρήσεις από την συλλογή βιβλιογραφικών αναφορών	σελ 96
10.5 Η διαδικασία σύνθεσης των ερωτηματολογίων	σελ 96
10.6 Η ανάλυση του περιεχομένου	σελ 99
10.7 Το δείγμα της έρευνας	σελ 100
Κεφάλαιο 11	σελ 101
11.1 Στατιστικά αποτελέσματα ερωτηματολογίων	σελ 101
11.2 Γενικά συμπεράσματα	σελ 127
11.3 Στοιχεία-παρατηρήσεις για την κατασκευή περιβαλλοντικών χαρτών για παιδιά πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης	σελ 130
Ελληνική βιβλιογραφία	σελ 132
Ξένη βιβλιογραφία	σελ 134
Ηλεκτρονική βιβλιογραφία	σελ 136

